WWF
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh: (09) 7740 100
Faksi: (09) 7740 2139
www.wwf.fi, www.panda.org

for a living planet®

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle 10.9.2020

VIITE: **Kirjallinen lausuntopyyntö: E-kirje E 100/2020 vp - Ehdotus neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2021 ja asetuksen (EU) 2020/123 muuttamisesta tiettyjen muilla vesillä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien osalta**

ASIA: **WWF Suomen kirjallinen asiantuntijalausunto**

Asiantuntija: Matti Ovaska, Suojeluasiantuntija, WWF Suomi

WWF kiittää lausuntomahdollisuudesta ja toteaa asiasta seuraavaa:

Kalastuskiintiöt (TAC) ovat EU:n yhteisen kalastuspolitiikan keskeisiä mekanismeja hallinnoida ja ohjata kaupallista kalastusta. WWF katsoo, että valtioneuvoston ja eduskunnan linjausten mukaisesti kalastuskiintiöiden tulee perustua kansainvälisen merentutkimusneuvoston (ICES) tieteellisiin suosituksiin ja että Suomen tulee ajaa tieteellisen suosituksen mukaisia kalastuskiintiöitä neuvotteluissa muiden jäsenvaltioiden ja toimijoiden kanssa.

WWF toteaa, että **Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohikiintiötä, Itäisen turskakannan sivusaaliskiintiötä sekä läntistä silakkakantaa lukuun ottamatta voimme kannattaa Euroopan komission esitystä ensi vuoden kalastuskiintiöistä Itämerellä**.

- Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohikiintiön osalta tulee ensisijaisesti pyrkiä tilanteeseen, jossa kaikista heikoimmassa tilassa oleviin lohikantoihin kohdistuva sekakantakalastus lopetetaan ja lohenkalastuksessa siirrytään kohti kantakohtaista kalastusta. Mikäli pääaltaan sekakantakalastukseen ei saada tarkoituksen mukaisia rajoituksia, tulee eteläisten lohikantojen heikosta tilasta ja niiden kalastukseen liittyvistä epävarmuustekijöistä johtuen noudattaa ICES:n määrittelemää varovaisuusperiaatteen mukaista puskuria (-20%), jolloin EU TAC olisi 75 831 lohta.
- Suomenlahden lohikiintiö tulee laskea ICES:n neuvonannon mukaisesti ja Venäjän saalisosuus huomioiden 8714 loheen. Komission ja valtioneuvoston esitys vastaa ICES:n tieteellistä neuvonantoa. Suomenlahdella lohenkalastus tulee kohdistaa istutettuihin, rasvaeväleikattuihin lohiin.
- Itämeren itäisen turskakannan ja läntisen silakkakannan kalastus tulee keskeyttää kokonaan ICES:n neuvonannon mukaisesti. WWF ei kannata itäiselle turskakannalle asetettavaa sivusaaliskiintiötä, eikä myöskään tue komission esitystä läntisen silakkakannan kiintiöstä.
- Muiden silakkakantojen, punakampelan ja läntisen turskakannan osalta WWF katsoo, että kalastuskiintiöt tulee asettaa Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja koskevassa monivuotisessa suunnitelmassa päätettyjä periaatteiden ja ICES:n

neuvonannon mukaisesti. Näiden osalta komission ja valtioneuvoston esitykset ovat kannatettavia.

- Kilohailin osalta komissio esittää kiintiön pitämistä kuluvan vuoden tasolla (210 147 tonnia), kun taas valtioneuvosto kannattaa kiintiön nostamista 222 958 tonniin. WWF katsoo, että komission esitys on kannatettava ja Suomen tulisi tukea komission esitystä kilohailikiintiön osalta.

Yksityiskohtaiset perustelut:

Lohi (*Salmo salar*), Unionin vedet osa-alueilla 22-31 (Pääallas ja Pohjanlahti)

Itämeren lohenkalastus on muuttunut merkittävästi 2000-luvun aikana, mikä on johtanut erityisesti Pohjanlahteen laskevien lohijokien asteittaiseen elpymiseen. Valitettavasti suurin osa Itämeren lohikannoista on edelleen tavoitetasoa heikompia ja erityisesti eteläisten jokien kannat ovat edelleen huolestuttavan heikossa tilassa, eikä niissä ole havaittu elpymisen merkkejä. Tämän vuoksi komission esittämä ja valtioneuvoston tukema ehdotus lohikiintiön korottamisesta 94 496 loheen ei ole hyväksyttävä.

WWF katsoo, että kiintiöneuvotteluissa tulee ensisijaisesti pyrkiä tilanteeseen, jossa kaikista heikoimmassa tilassa oleviin lohikantoihin kohdistuva pääaltaan sekakantakalastus lopetetaan ja Itämeren lohenkalastuksessa siirrytään kohti kantakohtaista kalastusta. Mikäli pääaltaan sekakantakalastukseen ei saada tarkoituksen mukaisia rajoituksia, tulee eteläisen Itämeren lohikantojen heikosta tilasta ja niiden kalastukseen liittyvistä epävarmuustekijöistä johtuen noudattaa ICES:n määrittelemää varovaisuusperiaatteen mukaista -20% puskuria (precautionary buffer)[1], jolloin EU TAC olisi 75 831 lohta. Tämä olisi nykytilanteessa hyväksyttävissä oleva kompromissi.

WWF huomauttaa, että ICES:n neuvonanto pääaltaan ja Pohjanlahden lohikantojen osalta on aikaisemmin perustunut MSY-periaatteeseen. ICES:n uusimman näkemyksen mukaan nykyinen lohenkalastus ei kuitenkaan täytä MSY-periaatteen edellytyksiä, sillä kalastus kohdistuu useaan eri tilassa olevaan lohikantaan. MSY-tavoitteeseen ei päästä nykyisen kaltaisella sekakantaan kohdistuvalla kalastuksella. Tämän vuoksi ICES neuvonannossa on tänä vuonna sovellettu varovaisuusperiaatteen mukaista lähestymistapaa.

ICES:n neuvonanto lohikiintiöistä on kompromissi, jossa pyritään optimoimaan vahvimpien, hyvän tilan saavuttaneiden lohikantojen hyödyntämismahdollisuudet ja heikkojen kantojen asteittainen elpyminen. ICES kuitenkin toteaa, että mikäli lohenkalastus jatkuu nykyisen kaltaisena sekakantakalastuksena, on todennäköistä, että heikoimmat kannat pysyvät jatkossakin hyvin heikolla tasolla tai voivat jopa taantua edelleen. WWF huomauttaa, että eteläisen Itämeren heikoimpien lohijokien ohella nykyinen kalastus uhkaa myös monien Pohjanlahteen laskevien lohijokien, kuten Simojoen, elpymistä. Suomen tulee toimia aktiivisesti Itämeren ja EU:n tasolla, jotta Itämeren lohikantojen hoitosuunnitelmatyö etenee ja lohenkalastuksessa päästään kohti kantakohtaista kalastusta. Muita Itämeren kiintiöityjä

kalakantoja hallinnoidaan kantakohtaisesti monivuotisen suunnitelman pohjalta, eikä lohenkalastus pitäisi missään tapauksessa olla poikkeus.

Lisäksi WWF huomauttaa, että lohikiintiön kasvattaminen lisäisi alkukauden pyyntiä Suomen rannikolla. Alkukaudesta saaliiksi joutuu tutkitusti erityisen paljon villejä ja kookkaita lohia, jotka ovat merkittäviä luonnonlohikannoille, sillä ne lisääntyvät pienempiä lajitovereitaan tehokkaammin. Isojen lohien poikaset myös palaavat todennäköisemmin kudulle niin ikään suurikokoisina, ja ylläpitävät lohikannan tuottavuutta myös silloin, kun lohien määrä jää syystä tai toisesta pieneksi. Lisäksi tiedetään, että mitä enemmän lohikannassa on suurikokoisia yksilöitä, sitä enemmän on myös perinnöllistä monimuotoisuutta.

WWF on yhdessä muiden järjestöjen, kalastusmatkailuyritysten ja yliopistotutkijoiden kanssa esittänyt maa- ja metsätalousministeriölle haitalliseksi todetun alkukauden pyynnin lopettamista (ks. esim. https://wwf.fi/uutiset/2020/04/lohenkalastuksen-aikaistaminen-oli-hatikoity-ratkaisu/). Aikaistetusta pyynnistä luopuminen ja kalastuksen ohjaaminen istutettuihin lohiin, tulee entistä tärkeämmäksi, mikäli Pohjanlahden ja pääaltaan lohikiintiötä nostetaan ensi vuodelle.

Lohi (*Salmo salar*), Unionin vedet osa-alueella 32 (Suomenlahti)

ICES:n neuvonannon mukaan Suomenlahden lohen kalastuskuolevuus ei kokonaisuudessaan saa ylittää 11 800 lohta. Venäjän saalisosuus huomioiden ICES:n suosituksen mukainen EU:n TAC olisi 8 714 lohta, joka olisi noin 10 prosentin pienennys kuluvan vuoden TAC:iin (9703 lohta) verrattuna. Komission ja valtioneuvoston esitykset ovat linjassa ICES:n neuvonannon kanssa.

WWF huomauttaa, että Suomenlahdella kalastuksen ohjaamisessa keskeisintä on, ettei kalastus vaaranna Suomenlahden alkuperäiskantoja tai estä palautettavien lohikantojen elpymistä. Suomenlahdella lohenkalastus tulee kohdistaa istutettuihin lohiin.

Luonnonlohikantojen ja luonnossa lisääntyvien lohikantojen turvaamiseksi lohenkalastusta tulee ICES:n neuvonannon mukaisesti ohjata Suomenlahdella kiintiöiden lisäksi myös muilla toimenpiteillä, kuten rauhoitusalueilla luonnonlohijokien edustalla ja tehokkaammalla kalastuksen valvonnalla. EU-tasolla päätettävien säätelytoimien ohella Suomenlahden lohikantojen elpymistä tulee tukea myös kansallisilla toimenpiteillä, kuten kalastusrajoituksilla erityisesti Kymijoen jokisuistossa.

Helsingissä 10.9.2020

Maailman Luonnon Säätiö (WWF)
Suomen Rahasto

Jari Luukkonen
Suojelujohtaja

Matti Ovaska
Suojeluasiantuntija

Lisätiedot: Matti Ovaska, matti.ovaska@wwf.fi, p. 040-7273149

Viitteet:

[1]ICES. 2019. Advice basis. In Report of the ICES Advisory Committee, 2019. ICES Advice 2019, section 1.2. https://doi.org/10.17895/ices.advice. 5757.